

**ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT**

NGUYỄN THỊ VÂN HÒA

**PHÁP LUẬT VỀ HOẠT ĐỘNG KINH DOANH DỊCH VỤ
TRÊN ĐÀI PHÁT THANH - TRUYỀN HÌNH QUA
THỰC TIỄN TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ**

Chuyên ngành: Luật Kinh tế

Mã số: 8380107

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT HỌC

THỪA THIÊN HUẾ, năm 2022

Công trình được hoàn thành tại:
Trường Đại học Luật, Đại học Huế

Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS. Nguyễn Duy Phương**

Phản biện 1:

Phản biện 2:

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn
thạc sĩ họp tại: Trường Đại học Luật

Vào lúc.....giờ.....ngày.....tháng năm.....

Trường Đại học Luật, Đại học Huế

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Tình hình nghiên cứu đề tài.....	2
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của luận văn.....	2
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	2
5. Phương pháp nghiên cứu của đề tài	3
6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của Luận văn.....	3
7. Bố cục của luận văn	4
NỘI DUNG.....	5
CHƯƠNG 1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ HOẠT ĐỘNG KINH DOANH DỊCH VỤ TRÊN ĐÀI PHÁT THANH, TRUYỀN HÌNH... 5	5
1.1. Khái quát về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên Đài Phát thanh - Truyền hình	5
1.1.1. Khái niệm hoạt động kinh doanh dịch vụ trên Đài Phát thanh - Truyền hình.....	5
1.1.2. Đặc điểm của hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình.....	5
1.2. Khái niệm và đặc điểm pháp luật về hoạt động kinh doanh, dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình	5
1.2.1. Khái niệm pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình.....	5
1.2.2. Đặc điểm pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình.....	6
1.3. Vai trò của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình.....	7
1.4. Nội dung cơ bản của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình.....	7
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình	7
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	8
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VỀ HOẠT ĐỘNG KINH DOANH DỊCH VỤ TRÊN ĐÀI PHÁT THANH - TRUYỀN HÌNH VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ.....	9
2.1. Thực trạng qui định của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình.....	9

2.1.1. Quy định của pháp luật về chủ thể trong quan hệ kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình	9
2.1.2. Quy định của pháp luật về một số hoạt động kinh doanh dịch vụ phổ biến trên đài Phát thanh - Truyền hình.....	9
2.1.3. Quy định về thẩm quyền quản lý hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình.....	13
2.1.4. Đánh giá thực trạng quy định của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình.....	14
2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình tại tỉnh Quảng Trị.....	14
2.2.1. Tình hình hoạt động kinh doanh dịch vụ tại Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh Quảng Trị	14
2.2.2. Đánh giá kết quả thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh, truyền hình tại Đài PTTH Quảng Trị	15
2.2.3. Nguyên nhân dẫn đến những hạn chế thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình tại tỉnh Quảng Trị	17
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	18
CHƯƠNG 3. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT, NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ HOẠT ĐỘNG KINH DOANH DỊCH VỤ TRÊN ĐÀI PHÁT THANH - TRUYỀN HÌNH	19
3.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình..	19
3.2. Các giải pháp hoàn thiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình tại tỉnh Quảng Trị	19
3.3. Các giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình	20
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	21
KẾT LUẬN	22

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong xu hướng chung của thế giới và các nước trong khu vực là phát triển ngành Phát thanh - Truyền hình gắn với ứng dụng công nghệ số thì phát triển nguồn thu tự chủ tài chính đang đặt ra cho lãnh đạo các Đài Phát thanh và Truyền hình khu vực những thách thức và cơ hội lớn, thúc đẩy các đơn vị hoạt động trong lĩnh vực này phải sáng tạo, cải tiến nâng cao chất lượng dịch vụ. Do đó, các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả các hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh truyền hình để tạo nguồn thu nhằm đáp ứng tốt cơ chế tự chủ tài chính tại các đài PT - TH là chủ đề rất quan trọng, mang tính thời sự cao, phù hợp với chủ trương và chỉ đạo của Đảng và Nhà nước, của ngành PT - TH hiện nay. Tuy nhiên, pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình chưa đáp ứng được yêu cầu thực tế hiện nay, cụ thể như: Có những loại hình kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH chưa có sự điều chỉnh đầy đủ của pháp luật hoặc pháp luật chưa quy định chặt chẽ về quyền hạn và trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước đối với hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH hoặc thiếu khung pháp lý phân định rõ được các quyền lợi và trách nhiệm của từng chương trình, từng đối tác đối với mỗi hoạt động kinh doanh dịch vụ.

Ở tỉnh Quảng Trị,, từ năm 2019 đến nay, do ảnh hưởng của dịch bệnh covid đã làm cho hoạt động kinh tế của tỉnh Quảng Trị gặp nhiều khó khăn, điều này cũng làm cho các hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh - truyền hình bị ảnh hưởng và nguồn thu của các đơn vị giảm mạnh. Trước tình hình đó, việc tìm ra giải pháp để khắc phục và nâng cao hiệu quả các hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh truyền hình tại đài PT - TH Quảng Trị là vấn đề vô cùng cấp thiết.

Xuất phát từ thực tiễn đó, tôi đã lựa chọn đề tài: ***“Pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình qua thực tiễn tại tỉnh Quảng Trị”*** làm đề tài nghiên cứu luận văn của mình với mong muốn tìm hiểu thực trạng và các yếu tố tác động đến hoạt động dịch vụ phát thanh truyền hình của đơn vị, từ đó đưa ra những giải pháp thích hợp nhằm tăng cường hiệu quả các hoạt động dịch vụ phát thanh, truyền hình, đáp ứng yêu cầu tăng nguồn thu, tạo sự chủ động trong công tác quản lý tài chính và điều hành, phát huy mọi khả năng

của đơn vị để cung cấp dịch vụ chất lượng cho xã hội, cũng như góp phần hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao của đơn vị.

2. Tình hình nghiên cứu đề tài

Qua khảo sát, tác giả nhận thấy hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh, truyền hình đã được nhiều người tìm hiểu, nghiên cứu dưới nhiều góc độ khác nhau. Tuy nhiên, hầu hết các công trình nghiên cứu đều nghiên cứu một cách tổng quát, chưa tập trung nghiên cứu các hoạt động kinh doanh dịch vụ trên các đài PT - TH. Đặc biệt là nghiên cứu thực tiễn tại đài PT-TH Quảng Trị để chỉ ra những ưu nhược điểm nhằm hoàn thiện hoạt động này ở một đài địa phương. Chính vì vậy, việc đi sâu, tập trung nghiên cứu, phân tích những hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh truyền hình qua thực tiễn tại đài PT -TH Quảng Trị là hoạt động cần thiết.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của luận văn

3.1 Mục tiêu chung

Đề xuất các giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ tại đài PT - TH tỉnh Quảng Trị.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Hệ thống hoá và làm rõ các vấn đề lý luận pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh truyền hình.

- Phân tích, đánh giá thực trạng pháp luật và thực tiễn áp dụng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh, truyền hình tại đài PT - TH tỉnh Quảng Trị.

- Đề xuất định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ tại đài PT - TH tỉnh Quảng Trị.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài

4.1. Đối tượng

- Những vấn đề lý luận và qui định của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH.

- Thực trạng pháp luật và thực tiễn hoạt động kinh doanh dịch vụ bao gồm các hoạt động kinh doanh dịch vụ nhằm tạo nguồn thu cho hoạt động tại Đài PT-TH Quảng Trị.

b. Phạm vi nghiên cứu

- Về nội dung: Luận văn nghiên cứu qui định của pháp luật Việt Nam hiện hành về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH
- Về không gian: Đài PT – TH tỉnh Quảng Trị.
- Về thời gian: Số liệu từ hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH tại Đài PT - TH Quảng Trị từ 2019-2021.

5. Phương pháp nghiên cứu của đề tài

5.1. Phương pháp luận

Việc nghiên cứu luận văn dựa trên cơ sở lý luận của Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, quan điểm đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình.

5.2. Phương pháp cụ thể:

Để triển khai luận văn, tác giả đã sử dụng đồng bộ một số các phương pháp nghiên cứu cụ thể sau đây:

Phương pháp nghiên cứu tài liệu: Thu thập và nghiên cứu có liên quan đến pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh truyền hình.

Phương pháp phân tích, tổng hợp: Từ những thông tin có được qua quá trình nghiên cứu các tài liệu liên quan, tác giả đã phân tích và tổng hợp các thông tin đó để có những đánh giá về vai trò và thực trạng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh truyền hình ở nước ta hiện nay một cách tương đối toàn diện.

Phương pháp thống kê: Trên cơ sở thu thập thông tin từ các báo cáo và thực tiễn hoạt động áp dụng các quy định của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ để có cái nhìn tổng quan, sinh động về những kết quả đạt được cũng như một số hạn chế trong việc áp dụng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh truyền hình qua thực tiễn tại tỉnh Quảng Trị thời gian qua.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của Luận văn

Thứ nhất, về mặt lý luận: Luận văn hệ thống một cách khoa học các vấn đề lý luận pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH: Xây dựng khái niệm; làm sáng tỏ một số vấn đề lý luận về đặc điểm, ý nghĩa của hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH. Đồng thời, luận văn còn phân tích những ưu điểm, hạn chế các quy định của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH hiện nay, trên cơ sở đó đề xuất một số kiến nghị, giải pháp góp phần hoàn thiện pháp luật.

Thứ hai, về mặt thực tiễn: Luận văn cũng là tài liệu giúp tỉnh Quảng Trị trong việc hoạch định chính sách nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình; tài liệu tham khảo cho các địa phương khác trong việc áp dụng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình.

7. Bố cục của luận văn

Ngoài phần Mở đầu và phần Kết luận, nội dung đề tài gồm có 3 chương:

Chương 1: Một số vấn đề lý luận pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

Chương 2: Thực trạng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình và thực tiễn thực hiện tại tỉnh Quảng Trị

Chương 3: Định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

NỘI DUNG
CHƯƠNG 1
MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ HOẠT ĐỘNG
KINH DOANH DỊCH VỤ TRÊN ĐÀI PHÁT THANH, TRUYỀN HÌNH

1.1. Khái quát về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

1.1.1. Khái niệm hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

Thông qua việc nghiên cứu các qui định của pháp luật, các quan điểm của tác giả có liên quan đến đề tài này, luận văn xây dựng hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình như sau: *Hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình là việc các đài phát thanh, truyền hình cung cấp các kênh chương trình, các dịch vụ giá trị gia tăng trên hạ tầng kỹ thuật truyền dẫn phát sóng phát thanh, truyền hình trong phạm vi, quyền hạn của đơn vị mình để mang lại nguồn thu cho đơn vị hoặc các cá nhân, tổ chức thông qua đài truyền thanh, truyền hình để thực hiện các hoạt động kinh doanh dịch vụ tìm kiếm lợi nhuận.*

1.1.2. Đặc điểm của hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

- Hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh truyền hình được thực hiện trên cơ sở nền tảng kỹ thuật số và các phương pháp điện tử như sóng vô tuyến
- Hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh truyền hình được thực hiện thông qua ba phân khúc chính là thị trường quảng cáo, thị trường truyền hình và thị trường kinh doanh về nội dung các chương trình

1.2. Khái niệm và đặc điểm pháp luật về hoạt động kinh doanh, dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

1.2.1. Khái niệm pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

Truyền thanh, truyền hình là phương tiện truyền thông đại chúng hiện đại, phát triển mạnh mẽ trên quy mô toàn cầu, giúp cho thông tin đến với mọi người một cách nhanh chóng, đầy đủ, chính xác và thuận tiện. Vì vậy, hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh truyền hình ngày càng được phổ biến và ưa

chuông. Tuy nhiên, xuất phát từ việc đài phát thanh, truyền hình là đơn vị sự nghiệp thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh, là cơ quan báo chí của Đảng bộ và chính quyền. Vì vậy, bên cạnh thực hiện chức năng thông tin, tuyên truyền chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước thì đài phát thanh truyền hình còn thực hiện chức năng kinh doanh, cung ứng các dịch vụ. Do vậy, cần có sự điều chỉnh của pháp luật để bảo đảm các nhà đài thực hiện hiệu quả, hài hòa các nhiệm vụ, quyền hạn này.

Pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình như sau: *Pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình là tổng hợp các quy phạm pháp luật quy định về việc đài phát thanh, truyền hình cung cấp các kênh chương trình, các dịch vụ giá trị gia tăng trên hạ tầng kỹ thuật truyền dẫn phát sóng phát thanh, truyền hình trong phạm vi, quyền hạn của đơn vị mình để mang lại nguồn thu cho đơn vị hoặc các cá nhân, tổ chức thông qua đài truyền thanh, truyền hình để thực hiện các hoạt động kinh doanh dịch vụ tìm kiếm lợi nhuận.*

1.2.2. Đặc điểm pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

Pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình bên cạnh mang những đặc điểm chung của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ là: Đối tượng của kinh doanh dịch vụ là công việc theo yêu cầu của bên sử dụng dịch vụ, không bị pháp luật cấm, không trái đạo đức xã hội; Mục đích của bên cung ứng dịch vụ là hưởng thù lao; Cơ sở pháp lý cho quan hệ cung ứng dịch vụ là hợp đồng cung ứng dịch vụ thì còn mang những đặc điểm đặc trưng như sau:

- Hệ thống pháp luật điều chỉnh về hoạt động kinh doanh trên đài phát thanh truyền hình do nhiều văn bản quy phạm pháp luật hợp thành

- Pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài truyền thanh truyền hình ghi nhận nhóm chủ thể tham gia vào quan hệ kinh doanh dịch vụ đó là các nhà Đài và các cá nhân, tổ chức có nhu cầu

- Pháp luật ghi nhận sự khác nhau về mục đích của các chủ thể tham gia quan hệ pháp luật kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh truyền hình

1.3. Vai trò của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

- Pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình góp tạo cơ sở pháp lý cho hoạt động kinh doanh dịch vụ của các đài phát thanh - truyền hình

- Pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình góp phần bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của cá nhân, tổ chức tham gia vào dịch vụ

- Pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình xác định các chủ thể được phép kinh doanh dịch vụ hoặc tham gia vào quá trình kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

1.4. Nội dung cơ bản của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

Trong phạm vi luận văn này, pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình ở Việt Nam nghiên cứu sẽ được nghiên cứu với những nội dung cơ bản sau:

- Chủ thể thực hiện hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình theo quy định của pháp luật.

- Các quy định về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

- Pháp luật về thẩm quyền quản lý hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

- Nguồn nhân lực

Con người là nhân tố trung tâm của hoạt động kinh doanh dịch vụ, là khâu trọng yếu trong việc xử lý các thông tin để đề ra các quyết định kinh doanh hiệu quả. Vì vậy, nguồn nhân lực là một trong những yếu tố quan trọng quyết định trực tiếp hiệu quả hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình.

- Điều kiện về cơ sở vật chất

Để thực hiện hiệu quả kinh doanh dịch vụ các nhà Đài cần đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị và công nghệ hiện đại phù hợp với lộ trình số hóa của Chính phủ và Quy hoạch phát triển ngành báo chí, Phát thanh, Truyền hình và trang

Thông tin điện tử. Do vậy, điều kiện cơ sở vật chất hiện đại là một yêu cầu không thể thiếu trong quá trình thực hiện hoạt động kinh doanh.

- *Cơ chế, chính sách quản lý của nhà nước*

Cơ chế, chính sách quản lý của nhà nước đối với hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh truyền hình là yêu cầu không thể thiếu trong quá trình hoạt động kinh doanh. Bởi nó vừa là định hướng giúp cho hoạt động kinh doanh dịch vụ đạt hiệu quả vừa không đi chệch hướng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 1

Việc nghiên cứu những vấn đề lý luận pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình có thể rút ra những kết luận sau:

(1) Dưới góc độ khoa học pháp lý, pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình được hiểu là: Tổng hợp các quy phạm pháp luật quy định về việc đài phát thanh, truyền hình cung cấp các kênh chương trình, các dịch vụ giá trị gia tăng trên hạ tầng kỹ thuật truyền dẫn phát sóng phát thanh, truyền hình trong phạm vi, quyền hạn của đơn vị mình để mang lại nguồn thu cho đơn vị hoặc các cá nhân, tổ chức thông qua đài truyền thanh - truyền hình để thực hiện các hoạt động kinh doanh dịch vụ tìm kiếm lợi nhuận.

(2) Pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát - thanh truyền hình có các vai trò như sau: Tạo cơ sở pháp lý cho hoạt động kinh doanh dịch vụ của các đài phát thanh - truyền hình; góp phần bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của cả nhân, tổ chức tham gia vào dịch vụ; xác định các chủ thể được phép kinh doanh dịch vụ hoặc tham gia vào quá trình kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình.

(3) Pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình chịu sự tác động của các yếu tố sau đây: Nguồn nhân lực; Điều kiện cơ sở vật chất, Cơ chế chính sách quản lý của nhà nước.

CHƯƠNG 2

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VỀ HOẠT ĐỘNG KINH DOANH DỊCH VỤ TRÊN ĐÀI PHÁT THANH - TRUYỀN HÌNH VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ

2.1. Thực trạng qui định của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

2.1.1. Quy định của pháp luật về chủ thể trong quan hệ kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

- Ở Việt Nam chủ thể thực hiện hoạt động kinh doanh trên đài Phát thanh - Truyền hình không chỉ bao gồm các thương nhân mà bao gồm cả đài Phát thanh - Truyền hình. Các đài phát thanh - truyền hình được coi là chủ thể kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình theo quy định tại Thông tư liên tịch số 17/2010.

- Thương nhân kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình có thể là thương nhân Việt Nam hoặc thương nhân có yếu tố nước ngoài. Tuy nhiên, với thương nhân có yếu tố nước ngoài khi là bên kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình tại Việt Nam phải tuân thủ theo cam kết gia nhập WTO về dịch vụ kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình của Việt Nam và phải đáp ứng các tiêu chí mà pháp luật Việt Nam cho phép. Các công ty kinh doanh dịch vụ sẽ thuê sóng truyền thanh truyền hình của các đài phát thanh - truyền hình để ra kênh truyền hình riêng hoặc tự sản xuất chương trình truyền hình trong khung giờ phát sóng mình đã thuê.

2.1.2. Quy định của pháp luật về một số hoạt động kinh doanh dịch vụ phổ biến trên đài phát thanh - truyền hình

2.1.2.1. Quy định của pháp luật về một số hoạt động kinh doanh dịch vụ phổ biến trên đài phát thanh - truyền hình đối với chủ thể thực hiện hoạt động kinh doanh dịch vụ là đài phát thanh - truyền hình

* Dịch vụ quảng cáo

Quảng cáo là nguồn thu đem lại lợi nhuận kinh tế lớn nhất và mang tính truyền thống nhất của hệ thống truyền thanh, truyền hình, đây là một trong những yếu tố quyết định đến sự thành công của các kênh sóng và là tấm gương phản chiếu rõ ràng nhất số lượng và tính chất của khán giả. Dịch vụ quảng cáo trên đài Phát thanh - Truyền hình là việc bên cung ứng dịch vụ thực hiện một hoặc nhiều công đoạn trong quá trình

quảng cáo trên sóng truyền thanh, truyền hình cho bên sử dụng dịch vụ để hưởng thù lao.

Khi tham gia vào hoạt động kinh doanh dịch vụ quảng cáo đài Phát thanh - Truyền hình có thể tham gia với vai trò là người kinh doanh dịch vụ quảng cáo hoặc người phát hành quảng cáo hoặc tham gia với cả hai vai trò này (hợp đồng quảng cáo trọng gó), tùy theo sự thỏa thuận giữa bên có nhu cầu với đài Phát thanh - Truyền hình.

** Hoạt động liên doanh, liên kết sản xuất chương trình phát thanh, truyền hình*

Hệ thống đài PT - TH có một nguồn thu tương đối đặc thù từ hoạt động liên doanh, liên kết - một trong nhân lực, cơ sở vật chất, đi lại... Đói lại, các công ty truyền thông hoặc các doanh nghiệp trả chi phí sẽ nhận được quyền lợi phát sóng các TVC quảng cáo thương hiệu, giới thiệu những nội dung cần thông tin tuyên truyền, hoặc xuất hiện các gương mặt đại diện thông qua hình thức phỏng vấn, tọa đàm hoặc phóng sự... Mô hình liên kết thường thấy ở hình thức phối hợp sản xuất và khai thác các chương trình truyền hình theo đơn đặt hàng hoặc khai thác phát triển toàn bộ kênh truyền hình cấp chuyên biệt. Các đài PT- TH với tư cách là cơ quan báo chí và là đơn vị cung cấp hạ tầng truyền dẫn phát sóng sẽ quản lý định hướng nội dung, kiểm duyệt chương trình. Các đối tác liên kết vừa giữ nhiệm vụ là nhà sản xuất, vừa khai thác các giá trị kinh tế như quảng cáo, tài trợ, dịch vụ truyền hình trên kênh sóng.

Trong quá trình thực hiện hoạt động liên doanh, liên kết đài PT - TH tuân thủ quy định của pháp luật về liên doanh, liên kết được quy định tại Điều 16 Nghị định 06/2016/NĐ-CP.

** Tài trợ thương mại*

Tài trợ thương mại là nguồn thu quan trọng của đài PT - TH. Thông thường các nhà Đài sẽ tự mình hoặc phối hợp với các doanh nghiệp kinh doanh lĩnh vực này xây dựng những chương trình truyền thanh, truyền hình hấp dẫn, thu hút lượng người xem cao. Nhờ chất lượng của các chương trình truyền thanh, truyền hình mà nhà Đài có thể mời gọi các cá nhân, tổ chức đóng góp tài chính cho kinh phí sản xuất chương trình hay mua quảng cáo trước, trong và sau chương trình. Đài PT - TH dựa vào sự thành công của chương trình để thu lợi nhuận. Còn nhà tài trợ, người quảng cáo thường là bên có nhu cầu truyền thông điệp. Dấu hiệu nhận biết của tài trợ thông qua các logo nhãn hiệu doanh nghiệp, các TVC (đoạn băng) quảng cáo và thông tin doanh nghiệp xuất hiện trong rất nhiều chương trình.

** Hoạt động tiếp phát sóng*

Đối với các đài PT - TH có thể thực hiện hoạt động kinh doanh bằng cách tiếp phát sóng các kênh truyền hình hấp dẫn, thu hút được đông đảo khán giả, trên cơ sở đó sẽ thu tiền từ hoạt động tiếp phát sóng này. Theo quy định tại Nghị định 06/2016/NĐ-CP thì đài PT - TH được chủ động lựa chọn các kênh chương trình trong nước, kênh chương trình nước ngoài, nội dung theo yêu cầu, nội dung giá trị gia tăng để cung cấp trên các gói dịch vụ; Được sử dụng thiết bị chuyên dụng để cài đặt tên, biểu tượng nhận dạng dịch vụ trên các kênh chương trình truyền hình của các gói dịch vụ phù hợp.

Bên cạnh đó, theo quy định Điều 27 Nghị định 06/2016/NĐ-CP, khi thực hiện hoạt động tiếp phát sóng nhà Đài cần bảo đảm giá dịch vụ phát thanh, truyền hình trả tiền công khai theo quy định của pháp luật.

** Bán thiết bị đầu cuối*

Theo quy định tại Nghị định 06/2016/NĐ-CP, thiết bị đầu cuối là thiết bị thu tín hiệu phát thanh, truyền hình tại điểm kết cuối của hạ tầng kỹ thuật truyền dẫn phát sóng phát thanh, truyền hình ở phía người sử dụng. Việc bán thiết bị đầu cuối là một trong những nguồn thu lớn và tương đối của các nhà Đài. Việc bán thiết bị đầu cuối được thực hiện giữa các nhà Đài với người sử dụng, xuất phát từ bản chất là quan hệ dân sự. Vì vậy, hoạt động giao dịch bán thiết bị đầu cuối được áp dụng theo quy định của Bộ luật Dân sự năm 2015, Luật Bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng và Luật Thương mại sửa đổi, bổ sung năm 2019.

2.1.2.2. Quy định của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH đối với chủ thể cá nhân, tổ chức khác

Hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình do các cá nhân, tổ chức thực hiện (thương nhân) chủ yếu là hoạt động bán hàng hàng hóa, dịch vụ và kinh doanh quảng cáo.

** Bán hàng trên đài PT - TH*

Hình thức bán hàng trên nhà Đài là các công ty kinh doanh dịch vụ sẽ thuê sóng truyền hình của các đơn vị trên để ra kênh truyền hình riêng hoặc tự sản xuất chương trình truyền thanh, truyền hình trong khung giờ phát sóng mình đã thuê để tiến hành bán sản phẩm dịch vụ cho khách hàng là các khán thính giả (còn gọi là chương trình bán hàng trực tiếp qua sóng truyền hình). Lợi nhuận từ hoạt động bán sản phẩm dịch vụ sẽ tỷ lệ thuận với chất lượng, độ cuốn hút của chương trình

truyền hình hay kênh truyền hình mà các công ty sản xuất. Hiện nay, ở Việt Nam có một số kênh chuyên về mua bán qua truyền hình tiêu biểu là Tv shopping, SJC life on, Lotte Đất Việt v.v. Do bán hàng trực tiếp cho khách hàng nên nhà cung cấp dịch vụ phải cung cấp thông số về sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ đưa ra chào bán thường chi tiết về cấu tạo, tính năng, giá thành.

Khi bán hàng trên sóng truyền thanh truyền hình, các thương nhân cũng tuân thủ các quy định của pháp luật điều chỉnh về vấn đề trách nhiệm của tổ chức cá nhân kinh doanh hàng hóa dịch vụ hàng hóa đối với người tiêu dùng theo Luật Bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng. Cụ thể như: Trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân trong việc cung cấp thông tin hàng hóa dịch vụ cho người tiêu dùng (Điều 12); Trách nhiệm bảo hành hàng hóa, dịch vụ (Điều 21); Hợp đồng giao kết với người tiêu dùng (Điều 14). Bên cạnh đó, các tổ chức, cá nhân kinh doanh dịch còn phải thực hiện nghiêm túc các quy định về cung cấp dịch vụ phát thanh, truyền hình theo Nghị định 06/2016/NĐ-CP.

** Kinh doanh dịch vụ quảng cáo*

Việc kinh doanh quảng cáo trên đài PT - TH được hiểu là các doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ quảng cáo thuê sóng truyền thanh, truyền hình để tiến hành các hoạt động quảng cáo cho các cá nhân, tổ chức có nhu cầu để tìm kiếm lợi nhuận. Đối với hoạt động kinh doanh này thì nhà Đài tham gia với vai trò là Người cho thuê phương tiện quảng cáo và thu phí từ việc cho thuê phương tiện quảng cáo theo thỏa thuận trong hợp đồng. Người cho thuê phương tiện quảng cáo là các nhà Đài có nghĩa vụ chịu trách nhiệm về căn cứ pháp lý của việc cho thuê phương tiện quảng cáo và an toàn của phương tiện quảng cáo; thực hiện đúng các nghĩa vụ trong hợp đồng cho thuê phương tiện quảng cáo đã ký kết.

Bên cạnh đó, thương nhân kinh doanh dịch vụ quảng cáo truyền thanh, truyền hình cũng phải thực hiện các nghĩa vụ theo quy định pháp luật về quảng cáo về nội dung giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh, các cam kết trong hợp đồng dịch vụ quảng cáo; chịu trách nhiệm về sản phẩm quảng cáo do mình trực tiếp thực hiện; cung cấp tài liệu liên quan đến sản phẩm quảng cáo khi người tiếp nhận quảng cáo hoặc cơ quan nhà nước có thẩm quyền yêu cầu theo quy định của pháp luật về quảng cáo.¹

¹ Nguyễn Thị Thùy Dung, tldđ, tr.42.

Bên cho thuê phương tiện quảng cáo (đài Phát thanh - Truyền hình) cũng phải đáp ứng các nghĩa vụ được quy định tại Điều 15 LQC và Điều 107 Luật Thương mại.

2.1.3. Quy định về thẩm quyền quản lý hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

Đài PT - TH bao gồm đài PT - TH thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương và đài Phát thanh - Truyền hình thuộc Ủy ban nhân dân huyện. Vì vậy, đài PT - TH vừa chịu sự quản lý nhà nước về báo chí, về truyền dẫn và phát sóng của Bộ Thông tin và Truyền thông vừa chịu sự quản lý của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh và huyện (đơn vị trực tiếp quản lý là Sở Thông tin và Truyền thông). Theo đó, quản lý nhà nước về dịch vụ phát thanh, truyền hình được tại quy định tại Điều 6 Nghị định 06/2016/NĐ-CP quy định quản lý, cung cấp và sử dụng dịch vụ phát thanh, truyền hình và Điều 4 Thông tư liên tịch số 17/2010/TTLT-BTTTT-BNV hướng dẫn thực hiện chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của đài phát thanh và truyền hình thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, đài PT - TH thuộc ủy ban nhân dân cấp huyện.

Thẩm quyền quản lý Nhà nước với hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình được chia làm hai loại: (i) Thẩm quyền chủ trì quản lý Nhà nước đối với hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình; (ii) Thẩm quyền phối hợp trong quản lý Nhà nước đối với hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình.

Bên cạnh đó, hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình có phạm vi ảnh hưởng đến nhiều lĩnh vực kinh tế xã hội. Do đó, cần thiết có sự phối hợp của các cơ quan quản lý chuyên ngành là các Bộ, cơ quan ngang Bộ, Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trong phạm vi phối hợp với Bộ Thông tin và Truyền thông thực hiện quản lý như Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch, Bộ Công thương, Bộ Y tế, Bộ Xây dựng...

Quản lý Nhà nước đối với hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh - Truyền hình bao gồm những nội dung chính như: Ban hành, tổ chức thực hiện các văn bản quy phạm pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh, truyền hình; Cấp, thu hồi giấy phép hoạt động kinh doanh dịch vụ; Tổ chức, quản lý công tác đào tạo, nghiên cứu, ứng dụng khoa học và công nghệ trong quá trình thực hiện hoạt động kinh doanh; Hướng dẫn thực hiện chế độ thông tin, báo cáo, thống kê và ban hành thống nhất các biểu mẫu sử dụng trong hoạt động dịch vụ; Kiểm tra,

thanh tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo và xử lý vi phạm pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - Truyền hình.

2.1.4. Đánh giá thực trạng quy định của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

*** Ưu điểm**

Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật điều chỉnh hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH và các văn bản hướng dẫn thi hành trong thời gian qua đã tạo được cơ sở pháp lý ổn định, vững chắc cho hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH.

Thông qua các quy phạm pháp luật về kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH, mà các hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH ngày càng phát triển, đáp ứng nhu cầu thực tế xã hội, đồng thời góp phần tăng nguồn thu nhập cho các đài PT - TH, giải quyết bài toán khó về việc chờ ngân sách nhà nước.

*** Hạn chế**

Bên cạnh những ưu điểm nêu trên, pháp luật về kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH còn tồn tại một số khá nhiều nhược điểm, cụ thể:

- Có những loại hình kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH chưa có sự điều chỉnh đầy đủ của pháp luật;

- Chưa có những hành lang pháp lý chặt chẽ về quyền hạn và trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước đối với hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH;

- Thiếu khung pháp lý phân định rõ được các quyền lợi và trách nhiệm của từng chương trình, từng đối tác đối với mỗi hoạt động kinh doanh dịch vụ;

2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình tại tỉnh Quảng Trị

Về cơ cấu tổ chức của đài PT - TH thì ở mỗi tỉnh đều có một đài PT - TH thuộc quản lý của Ủy ban nhân dân tỉnh, ngoài ra ở huyện cũng có đài PT - TH hình thuộc Ủy ban huyện quản lý. Tuy nhiên, như đã giới hạn trong phần phạm vi nghiên cứu, trong phạm vi luận văn này chúng tôi sẽ nghiên cứu thực tiễn thực hiện hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH hình tại đài PT - TH tỉnh Quảng Trị.

2.2.1. Tình hình hoạt động kinh doanh dịch vụ tại đài phát thanh - truyền hình tỉnh Quảng Trị

Đài PT-TH Quảng Trị (trước đây là Đài Truyền thanh Vĩnh Linh) được thành

lập ngày 20 tháng 7 năm 1955 - là cơ quan tuyên truyền đấu tranh chính trị sắc bén, kịp thời của Đảng, phục vụ cho công cuộc giải phóng miền Nam thống nhất đất nước.

Đài PT - TH tỉnh Quảng Trị là đơn vị sự nghiệp thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị, thực hiện chức năng cơ quan báo chí của Đảng bộ và chính quyền tỉnh; đồng thời là cơ quan hướng dẫn về chuyên môn quy trình, quy phạm kỹ thuật và nghiệp vụ phát thanh, truyền hình ở địa phương. Đài PT-TH Quảng Trị chịu sự lãnh đạo, quản lý trực tiếp về mọi mặt của UBND tỉnh; chịu sự quản lý nhà nước của Bộ Thông tin và Truyền thông về hoạt động báo chí, truyền dẫn và phát sóng. Đài PT-TH Quảng Trị có tư cách pháp nhân, có con dấu và tài khoản để giao dịch hoạt động.

Hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH có thể được thực hiện bởi hai chủ thể là Đài Phát thanh - Truyền hình và các tổ chức, cá nhân khác (chủ yếu là thương nhân). Tuy nhiên, việc nghiên cứu cho thấy đài PT - TH tỉnh Quảng Trị chỉ có dịch vụ kinh doanh được thực hiện bởi chính đài PT - TH tỉnh.

Do nhiều yếu tố khác nhau và chủ quan khác nhau mà Đài PT- TH Quảng Trị chỉ thực hiện các hoạt động kinh doanh dịch vụ sau: Dịch vụ quảng cáo; tài trợ thương mại, hỗ trợ của các tổ chức, cá nhân không mang tính chất quảng cáo; thực hiện các chuyên mục, phóng sự, THPT; tiếp phát sóng VTV; hoạt động tài chính; cho thuê mặt bằng; hoạt động kinh doanh dịch vụ khác

2.2.2. Đánh giá kết quả thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ phát thanh, truyền hình tại đài PT-TH tỉnh Quảng Trị

2.2.2.1. Những kết quả đạt được

Đài PT – TH Quảng Trị bên cạnh làm tốt nhiệm vụ cung cấp thông tin, tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, là diễn đàn của nhân dân, góp phần nâng cao đời sống văn hoá, tinh thần của nhân dân thì còn thực hiện hoạt động kinh doanh dịch vụ một cách hiệu quả, doanh thu từ hoạt động kinh doanh dịch vụ của Đài PT – TH Quảng Trị đều gia tăng qua các năm.

Việc nghiên cứu số liệu bảng Báo cáo quyết toán tài chính của Đài PT – TH Quảng Trị năm 2019 – 2021 cho thấy kết quả hoạt động kinh doanh của Đài PT-TH Quảng Trị qua trong các năm từ 2019 – 2021 có tăng. Tuy nhiên, tỷ lệ gia tăng khá thấp và không ổn định. Cụ thể tổng doanh thu năm 2019 khá cao, tuy nhiên năm 2020 có sự giảm sút nhất định năm 2021 tăng hơn so với năm 2020.

Trong các hoạt động kinh doanh dịch vụ của nhà Đài thì doanh thu từ dịch

vụ hoạt động quảng cáo chiếm một tỷ lệ lớn. Cụ thể, doanh thu từ dịch vụ quảng cáo chiếm tỷ trọng cao nhất, trung bình chiếm khoảng 51,2% tổng doanh thu, tiếp đến là thu các chương trình chuyên mục, phóng sự, THPT chiếm khoảng 20,35% , thu tiếp sóng VTV khoảng 15,34%, còn lại các khoản thu khác chiếm khoảng 15,31%. Như vậy, từ năm 2019 đến năm 2021 thì quảng cáo chiếm ưu thế tuyệt đối trong tổng doanh thu hoạt động kinh doanh và có tỷ lệ tăng dần, còn doanh thu hoạt động kinh doanh khác có tỷ lệ thấp và có xu thế giảm dần.

Doanh thu từ các hoạt động kinh doanh khác tập trung ở các hoạt động như tài trợ thương mại; thực hiện các chuyên mục, phóng sự, THPT; tiếp phát sóng VTV; hoạt động tài chính; cho thuê mặt bằng; hoạt động kinh doanh dịch vụ khác. Các hoạt động kinh doanh này tuy đã có những đóng góp nhất định cho tổng nguồn thu của Đài, nhưng có xu hướng giảm dần trong cơ cấu nguồn thu và phù hợp với xu thế hiện nay. Cụ thể: Năm 2019 đạt 2.091 triệu, đạt 26%; Năm 2020 đạt 1.980 triệu đạt 24%, năm 2021 đạt 2.170, đạt 25,3% trong tổng doanh thu. Từ những phân tích trên, ta có thể nhận thấy rằng: Từ năm 2019 đến năm 2021 thì quảng cáo chiếm ưu thế tuyệt đối ở các mức 74%; 71,3% và 71,9% trong tổng số doanh thu.

Như vậy, tổng doanh thu từ hoạt động kinh doanh của Đài PT - TH Quảng Trị từ năm 2019 đến năm 2021 đã chiếm được một tỷ lệ khá cao, điều này chứng tỏ khả năng kinh doanh dịch vụ của Đài khá là hiệu quả (sự giảm sút doanh thu năm 2019 là vì lý do khách quan - đại dịch covid). Cụ thể năm 2020 giảm 4 tỷ 17 triệu đồng tương đương 26,85% so với năm 2019; đến năm 2021 thu sự nghiệp lại có dấu hiệu khởi sắc khi tăng được thêm 1 tỷ 3 tương đương 12% so với năm 2020. Như vậy, nhà Đài đã huy rất tốt các hoạt động kinh doanh dịch vụ và đã góp phần nâng cao nguồn thu nhập cho đơn vị mình.

2.2.2.2. Hạn chế

Bên cạnh những ưu điểm nêu trên, thực tiễn thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ ở đài PT - TH Quảng trị cũng tồn tại một số hạn chế nhất định như:

Thứ nhất, trong các hoạt động kinh doanh dịch vụ thì nhà Đài mới chỉ tập trung ở dịch vụ quảng cáo, còn các dịch vụ khác hiệu quả kinh doanh không cao và tỷ lệ gia tăng doanh thu thấp. Đài còn chưa xây dựng được các chương trình có sức hút và phong phú, đa dạng về nội dung. Hiện nay mới chỉ tập trung vào các mảng phim truyện, game show mà còn bỏ ngỏ các mảng nội dung có thể mang lại nguồn thu ổn định hơn như: Liên kết với các cơ sở đơn vị sản xuất kinh doanh tự giới thiệu các sản phẩm hay công nghệ mới; tư vấn và định hướng chăm sóc sức khỏe...dẫn đến doanh thu chưa tương xứng với tiềm năng hiện có.

Thứ hai, Đài PT - TH Quảng Trị chưa khai thác được doanh thu bằng việc cho các cá nhân, tổ chức (chủ yếu là thương nhân) thuê sóng truyền thanh, truyền hình để thực hiện hoạt động kinh doanh dịch vụ.

Thứ ba, việc nghiên cứu cho thấy kết quả doanh thu từ hoạt động quảng cáo còn chưa tương xứng với tiềm năng và cơ sở sẵn có của Đài.

Thứ tư, Đài chưa thu hút được được các hoạt động tài trợ chương trình có tính dài hơi và ổn định dựa trên cơ sở niềm tin với các đối tác. Vì vậy, nguồn thu còn nhỏ chưa mang tính bền vững.

Thứ năm, hiện nay Đài PT - TH Quảng Trị chỉ có duy nhất một kênh so với 60-100 kênh chuyên biệt của truyền hình cáp, IPTV. Thời lượng phát sóng còn hạn chế, chưa đạt 24/24 giờ. Đài truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam phủ sóng lên Quảng Trị, đang thu hút một lượng khán giả ngay trong tỉnh. Thị phần quảng cáo trên địa bàn tỉnh đang chia sẻ với các đài truyền hình này. Chính việc thiếu sự đầu tư đổi mới và nâng cao chất lượng của các sản phẩm truyền hình, cùng với sự nghèo nàn về nội dung các chương trình chưa đáp ứng được yêu cầu và thị hiếu cũng là nguyên nhân để không thu được các hợp đồng quảng cáo có giá trị cao cũng như cạnh tranh với các đài khác trong khu vực.

Thứ sáu, Đài chưa khai thác được hoạt động kinh doanh từ việc bán sản phẩm phát thanh truyền hình như một số Đài đã làm.

2.2.3. Nguyên nhân dẫn đến những hạn chế thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình tại tỉnh Quảng Trị

- Do sự thiếu thống nhất giữa hệ thống các văn bản pháp luật điều chỉnh về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên Đài PT - TH

- Do thiếu nguồn nhân lực
- Điều kiện về cơ sở vật chất

KẾT LUẬN CHƯƠNG 2

Trong phạm vi chương 2, Luận văn tập trung nghiên cứu về thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH Quảng Trị.

(1). Việc nghiên cứu thực trạng pháp luật cho thấy có một số ưu điểm như: Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật điều chỉnh hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH trong thời gian qua đã tạo được cơ sở pháp lý ổn định, vững chắc cho các hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH, đồng thời đáp ứng được yêu cầu thực tế đặt ra hiện nay. Bên cạnh những ưu điểm nêu trên, pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH còn tồn tại rất nhiều nhược điểm, cụ thể là: Có những loại hình kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH chưa có sự điều chỉnh đầy đủ của pháp luật; - Chưa có những hành lang pháp lý chặt chẽ về quyền hạn và trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước đối với hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH; Thiếu khung pháp lý phân định rõ được các quyền lợi và trách nhiệm của từng chương trình, từng đối tác đối với mỗi hoạt động kinh doanh dịch vụ.

(2). Việc nghiên cứu thực tiễn thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH tỉnh Quảng Trị cho thấy, tỉnh Quảng Trị là một trong những tỉnh có lịch sử hình thành và phát triển đài PT - TH có bề dày lịch sử. Tuy nhiên, hoạt động kinh doanh dịch vụ của nhà Đài hiệu quả không cao, nhà Đài mới chỉ tập trung vào dịch vụ quảng cáo, các dịch vụ và hoạt động kinh doanh khác chưa được quan tâm, chú trọng, đầu tư phát triển.

Trên cơ sở nghiên cứu về những ưu, nhược điểm về thực trạng pháp luật Việt Nam về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH và thực tiễn áp dụng pháp luật về vấn đề này tại đài PT - TH tỉnh Quảng Trị, luận văn đánh giá, phân tích để đề xuất các giải pháp hoàn thiện pháp luật và giải pháp áp dụng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH ở chương 3.

CHƯƠNG 3

ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT, NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ HOẠT ĐỘNG KINH DOANH DỊCH VỤ TRÊN ĐÀI PHÁT THANH - TRUYỀN HÌNH

3.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

* Đáp ứng với yêu cầu phát triển của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa

* Đảm bảo quyền tự do và tự do kinh doanh của cá nhân, tổ chức khác trong quan kinh doanh hệ kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH.

* Hoàn thiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH hình phải bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của người tiêu dùng và chuẩn mực đạo đức xã hội Việt Nam

3.2. Các giải pháp hoàn thiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình tại tỉnh Quảng Trị

** Pháp luật cần có thêm quy định để điều chỉnh đầy đủ những loại hoạt động kinh doanh dịch vụ mang tính đặc thù trên đài phát thanh - truyền hình*

Hiện nay hệ thống pháp luật còn thiếu những quy định này như quy định về hoạt động tài trợ thương mại, hoạt động mua bán trên truyền hình. Vì vậy, pháp luật Việt Nam cũng cần ban hành những văn bản quy phạm pháp luật quy định về hoạt động kinh doanh dịch vụ những loại hình này để tạo hành lang pháp lý đầy đủ trong việc điều chỉnh các hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH trong thực tế.

** Cần có những hành lang pháp lý chặt chẽ về quyền hạn và trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước đối với hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình*

Do chưa có các văn bản luật mang tính chi tiết, các cơ quan quản lý nhà nước gặp nhiều vướng mắc khó khăn trong việc điều chỉnh hoạt động kinh doanh dịch vụ của đài PT - TH, đồng thời chưa có chế tài để phân xử các tranh chấp mâu thuẫn, chưa có định hướng cụ thể, chưa kích thích nội lực tiềm năng của toàn xã hội cho sự phát triển của lĩnh vực đặc thù này. Vì vậy, cần có những hành lang

pháp lý chặt chẽ về quyền hạn và trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước trong lĩnh vực kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH.

** Xây dựng khung pháp lý phân định rõ được các quyền lợi và trách nhiệm của từng chương trình, từng đối tác đối với mỗi hoạt động kinh doanh dịch vụ*

Hiện nay hệ thống pháp luật điều chỉnh về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH còn thiếu những quy định về việc phân định rõ được các quyền lợi và trách nhiệm của từng chương trình, từng đối tác đối với mỗi hoạt động kinh doanh dịch vụ. Vì vậy, pháp luật cần xây dựng khung pháp lý phân định rõ được các quyền lợi và trách nhiệm của từng chương trình, từng đối tác đối với mỗi hoạt động kinh doanh dịch vụ.

3.3. Các giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

** Giải pháp chung*

- Đổi mới quan điểm nhận thức về vai trò, vị thế của kinh tế trong hoạt động phát thanh truyền hình

- Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài phát thanh - truyền hình

** Giải pháp cho đài phát thanh - truyền hình tại tỉnh Quảng Trị*

Một là, đài PT - TH tỉnh Quảng Trị bên cạnh quan tâm đầu tư cho dịch vụ quảng cáo thì phải chú trọng đầu tư toàn diện vào các lĩnh vực kinh doanh dịch vụ khác như: xây dựng bản quyền, phát hành băng đĩa, tổ chức sự kiện, cho thuê sử dụng tài sản, các lợi nhuận đầu tư từ doanh nghiệp khác...

Hai là, đối với dịch vụ quảng cáo nhà Đài cần có phương án xây dựng chiết khấu giảm giá hợp lý, khuyến khích tăng doanh thu từ dịch vụ này.

Ba là, từng bước thực hiện xã hội hóa sản xuất chương trình. Nhà Đài cần huy động nguồn lực tổng hợp của xã hội để tạo nhiều sân chơi cho khán giả truyền hình thông qua tổ chức các cuộc thi, các chương trình giải trí, game shows... cũng là một cách để nâng chất lượng, tăng thời lượng và đa dạng hóa chương trình truyền hình địa phương.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 3

Việc nghiên cứu định hướng và các giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH ở tỉnh Quảng Trị chúng ta có thể rút ra kết luận như sau:

(1) Để việc hoàn thiện pháp luật hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Pt - TH trong thực tế thì cần phải xây dựng các định hướng rõ ràng.

(2) Để hoàn thiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH thì trước hết phải thực hiện việc rà soát các lĩnh vực kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH, đồng thời rà soát hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật, trên cơ sở đó, tìm hiểu những lĩnh vực kinh doanh dịch vụ nào mà pháp luật chưa điều chỉnh đầy đủ để tiến hành ban hành bổ sung đáp ứng được yêu cầu thực tiễn.

(3) Để thực hiện tốt hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH, bên cạnh hoàn thiện pháp luật, cần chú trọng các giải pháp nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật. Các giải pháp nêu trên cần được thực hiện đồng bộ, bởi chúng tác động lẫn nhau. Nhờ áp dụng pháp luật mới xác định được quy phạm pháp luật nào không phù hợp để tiến hành sửa đổi, điều chỉnh.

KẾT LUẬN

Đài PT - TH không chỉ thực hiện chức năng truyền thông mà còn thực hiện chức năng kinh tế. Vì vậy, đài PT - TH cũng là nhân tố quan trọng quy định và góp phần đảm bảo tính định hướng xã hội chủ nghĩa của nền kinh tế thị trường.

Nghiên cứu đề tài pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH, luận văn đã đạt được một số kết quả như sau:

(1) Làm rõ được một số vấn đề lý luận pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH khái niệm, đặc điểm của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH. Đặc biệt làm rõ được hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH được thực hiện bởi những chủ thể nào. Đồng thời, luận văn nêu được vai trò của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH, làm rõ được các yếu tố tác động đến việc thực hiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH.

(2) Làm rõ được thực trạng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH trong những năm vừa qua, trên cơ sở đó nêu lên những kết quả đạt được và chưa đạt được trong việc xây dựng pháp luật về vấn đề này. Luận văn đã chỉ ra được nhược điểm quan trọng nhất của pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài Phát thanh – Truyền hình chính là sự thiếu sự điều chỉnh của pháp luật đối với một số lĩnh vực kinh doanh cụ thể như tài trợ, mua bán trên đài Phát thanh – Truyền hình,...nên không đáp ứng được sự phát triển nền kinh tế thị trường và thiếu các quy định về quản lý nhà nước trong hoạt động này.

(3). Làm rõ được thực tiễn áp dụng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH tỉnh Quảng Trị. Việc nghiên cứu cho thấy, đài PT - TH Quảng Trị là một trong những nhà Đài hoạt động kinh doanh tương đối hiệu quả. Tuy nhiên cũng tồn tại một số bất cập nhất định như: mới chỉ tập trung vào dịch vụ quảng cáo, các dịch vụ kinh doanh khác thì chưa được chú trọng đầu tư. Đối với dịch vụ quảng cáo cũng chưa khai thác hết công suất hoạt động của nhà Đài nên hiệu quả chưa được như mong đợi.

(4) Luận văn xây dựng các xây dựng các định hướng để hoàn thiện pháp luật về đấu giá quyền khai thác khoáng sản, bao gồm các định hướng như: Hoàn thiện pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH phải phù hợp với yêu cầu phát triển của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; Đảm bảo

quyền tự do và tự do kinh doanh của cá nhân, tổ chức khác trong quan kinh doanh hệ kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH; bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của người tiêu dùng và chuẩn mực đạo đức xã hội Việt Nam

(5) Luận văn xây dựng các giải pháp hoàn thiện pháp luật và các giải pháp nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật về hoạt động kinh doanh dịch vụ trên đài PT - TH tỉnh Quảng Trị.